

Het aantal artsenvacatures lijkt over het hoogtepunt heen

Hevige schommelingen op de banenmarkt

Robert Crommentuyn

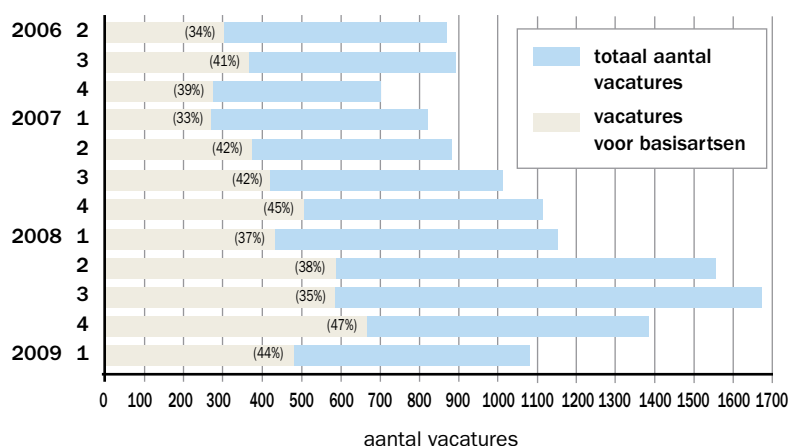
De arbeidsmarktmonitor van Medisch Contact laat na een piek in 2008 een scherpe daling van het aantal vacatures voor artsen zien. Zou de zorg dan toch niet ongeschonden uit de crisis komen?

Onheilsberichten over de economie zijn tegenwoordig schering en inslag. Vorige week meldden persbureaus nog dat Brabantse en Limburgse steden hard worden getroffen door de crisis. De werkloosheid in Venlo, Helmond en Eindhoven zou wel eens harder kunnen stijgen dan elders. De kwartaalcijfers van multinationals uit die regio laten ernstig te wensen over. Daar waar de gezondheidszorg aan de misère leek te ontsnappen, geldt dat bijvoorbeeld niet voor Philips Healthcare. Deze 'conjunctuurringevogelijke' tak van het bedrijf noteerde een tegenvallende omzet. Naar verluidt laten Amerikaanse ziekenhuizen het afweten met nieuwe investeringen.

In dit licht is het misschien niet opmerkelijk dat de arbeidsmarktmonitor van Medisch Contact een scherpe daling van het aantal gepubliceerde artsenvacatures noteert. Uit het overzicht van alle vacatures (zie tabel *Totaal aantal vacatures*) blijkt dat het aantal banen voor artsen een piek bereikte tussen maart en oktober 2008. Het aantal personeelsadvertenties voor artsen lag toen bijna twee keer hoger dan bij het begin van de tellingen in het voorjaar van 2006. Aan de gestage stijging van het aantal vacatures is in het laatste kwartaal van 2008 een einde gekomen. En die daling zet zich voort in het eerste kwartaal van 2009. De afgelopen drie maanden waren er 1080 artsenvacatures. Het aantal beschikbare banen is daarmee zelfs onder het langjarige gemiddelde (1094) gedoken.

Totaal aantal vacatures

Het aantal vacatures voor basisartsen afgezet tegen het totaal aantal vacatures in de jaren dat Medisch Contact de arbeidsmarktmonitor bijhoudt.

Banenpiek

Het aantal vacatures voor basisartsen verschaft meer inzicht in de bewegingen op de banenmarkt. Als 'werkmieren' van de gezondheidszorg vormen basisartsen traditioneel de grootste afzonderlijke groep werkzoekende artsen. Iedereen die de geneeskundestudie afrondt, kan met die titel immers direct aan de slag en velen doen dat ook, al dan niet in afwachting van een opleidingsplaats. Gemiddeld genomen is zo'n 40 procent van alle artsenvacatures gericht op basisartsen. Tijdens de banenpiek in 2008 daalde dit percentage tot rond de 35 procent. Dat is een indicatie dat er vorig jaar vooral vraag was naar gespecialiseerde artsen. Volgens de laatste cijfers is die inhaalslag voor medisch specialisten, huisartsen en sociaal-geneeskundigen nu afgerond. De laatste twee kwartalen was zo'n 45 procent van de vacatures

Banenmarkt 1e kwartaal 2009

rang	(vorig kwartaal)	specialisme	aantal vacatures	omvang beroepsgroep	vacatures per 100 artsen
1	(2)	klinisch geriater*	10	167	6,0
2	(3)	arts voor maag-darm-leverziekten*	18	347	5,2
3	(7)	revalidatiearts*	21	445	4,7
4	(6)	verpleeghuisarts	56	1469	3,8
5	(12)	plastisch chirurg	10	266	3,8
6	(9)	dermatoloog	15	468	3,2
7	(1)	arts voor verstandelijk gehandicapten	5	173	2,9
8	(28)	chirurg	27	1240	2,2
9	(7)	psychiater	62	2955	2,1
10	(16)	kinderarts	27	1400	1,9
11	(12)	obstetrist/gynaecoloog	18	990	1,8
12	(19)	huisarts**	193	11038	1,7
13	(24)	orthopedisch chirurg	11	641	1,7
14	(11)	oogarts	11	656	1,7
15	(20)	neuroloog	13	801	1,6
16	(32)	radiotherapeut*	4	248	1,6
17	(5)	bedrijfsarts	34	2160	1,6
18	(35)	neurochirurg	2	132	1,5
19	(22)	anesthesioloog	21	1581	1,3
20	(14)	internist	25	1948	1,3
21	(29)	medisch microbioloog*	3	242	1,2
22	(10)	reumatoloog*	3	247	1,2
23	(15)	longarts	6	508	1,2
24	(27)	klinisch geneticus	1	106	0,9
25	(25)	cardioloog	8	891	0,9
26	(21)	radioloog	9	1040	0,9
27	(31)	kno-arts	3	483	0,6
28	(18)	patholoog*	2	389	0,5
29	(26)	uroloog	1	373	0,3
30	(17)	verzekeringsgeneeskundige	2	1064	0,2
31	(23)	nucleaire geneeskundige	0	154	0,0
32	(30)	cardio-thoracaal chirurg	0	138	0,0
33	(33)	allergoloog*	0	10	0,0
intensivisten***			10	414 / 500	2,4/2,0

* Wetenschappelijke verenigingen van allergologen, klinisch geriater, maag-, darm-, leverartsen, medisch microbiologen, radiotherapeuten reumatologen en radiotherapeuten leveren data over vacatures aan.

** Gegevens over vacatures voor huisartsen zijn afkomstig van Waarneembemiddeling.nl.

*** Het aantal werkzame intensivisten staat niet precies vast.

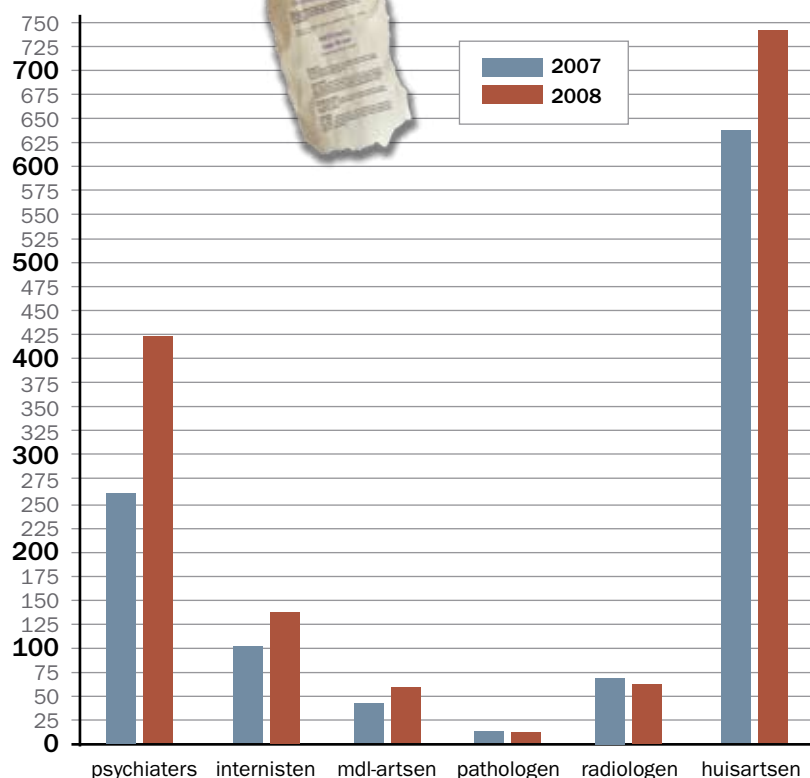
gericht op basisartsen. De vraag naar dokters met een afgeronde vervolgopleiding is zowel absoluut als procentueel ingezakt.

Onrust

De cijfers van de Arbeidsmarktmonitor wijzen uit dat niet alle medische specialismen even

gevoelig zijn voor de schommelingen op de arbeidsmarkt (zie *tabel Personeelsadvertenties*). Psychiatrie blijkt bijvoorbeeld hoogst volatiel. In 2008 waren er 63 procent meer vacatures voor psychiaters dan in 2007. Andere sterke groeiers waren internisten (33% meer personeelsadvertenties), mdl-artsen (+26%) en

Personeelsadvertenties

huisartsen (+16%). Andere specialismen schommelen nauwelijks. Opvallend genoeg horen daar ook de ondersteunende vakken bij. In 2008 stegen de omzetten van ondersteuners zeer sterk, met enige maatschappelijke onrust als

gevolg. In een reactie gaven pathologen en radiologen aan dat de extra inkomsten zijn geïnvesteerd in uitbreiding van de maatschappen (MC 2/2009: 48). Dat blijkt echter niet uit het aantal geadverteerde vacatures. In 2008 waren

er voor zowel pathologen als voor radiologen minder personeelsadvertenties dan in 2007. Het driemaandelijks overzicht van de banenmarkt voor gespecialiseerde artsen (zie *tabel Banenmarkt*) laat sinds het vorige kwartaal overigens geen grote onderlinge verschuivingen zien.

Kansen

Voor senioradviseur Joris Meegdes van het Capaciteitsorgaan is het nog niet zo zeker of er met ingang van dit jaar een einde is gekomen aan de banenpiek voor medisch specialisten. Uit hoofde van zijn functie houdt Meegdes zelf alle personeelsadvertenties voor medisch

specialisten in Medisch Contact nauwlettend in de gaten. Ook in zijn overzicht stijgt het aantal personeelsadvertenties tot en met 2008 gestaag. Maar anders dan de Arbeidsmarktmonitor ziet hij dit jaar nog geen daling van het aantal vacatures. Sterker nog de stijging in het eerste kwartaal van dit jaar is groter dan ooit. Meegdes gelooft ook niet dat de economische crisis van invloed is op de vraag naar artsen. 'De piek in 2008 is volgens mij onder meer verklaarbaar door alle veranderingen in de financiering van de ziekenhuiszorg. De afgelopen jaren heeft de uitbreiding van het DBC-systeem en de afschaffing van de lumpsum voor veel onzekerheid gezorgd. In 2008 is gebleken dat het met de gevolgen allemaal wel meevalt. Ik kan mij nog goed herinneren dat de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde enkele jaren terug bij het Capaciteitsorgaan aan de bel trok vanwege dreigende werkloosheid van chirurgen. Inmiddels maken zij zich eerder zorgen over dreigende tekorten.'

Ommekeer

Het Capaciteitsorgaan houdt de artsenbanenmarkt nauwlettend in de gaten. 'Medio volgend jaar komen we met een nieuw capaciteitsplan', zegt Meegdes. 'Als er aanwijzingen zijn dat het op bepaalde vakgebieden met de vacatures uit de hand loopt, dan zullen we daarmee rekening houden. Het moet dan natuurlijk wel gaan om structurele veranderingen van vraag en aanbod.' Een zorgvuldige inschatting van de toekomstige vraag is niet alleen belangrijk om werkloosheid onder artsen te voorkomen, legt Meegdes uit. 'Een arts gaat toch werk zoeken en in sommige vakgebieden moeten medisch specialisten een minimaal aantal ingrepen doen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. Dat is lastig als er te veel artsen voor te weinig patiënten zijn.'

Of er het afgelopen halfjaar daadwerkelijk een ommekeer in de banenmarkt voor artsen heeft plaatsgevonden, moet nog blijken. Pas over een jaar is te zeggen of er sprake is van een tijdelijke of van een structurele dip. Vooralsnog is de MC Groep in Lelystad de enige ziekenhuisorganisatie die daadwerkelijk in crisis verkeert, zij het eerder bestuurlijk dan economisch van aard. Vier medisch specialisten vlogen er al de laan uit, vier anderen staan onder curatele, zo meldde Zorgvisie onlangs. Dat het zelfs in de Flevopolder economisch bezien niet echt crisis is, moge blijken uit de gelijktijdige plaatsing van maar liefst 21 artsen-vacatures door het ziekenhuis van zorgondernemer Loek Winter.

De uitbreiding van het DBC-systeem heeft voor veel onzekerheid gezorgd

Eerdere artikelen in deze serie vindt u op: www.medischcontact.nl onder 'MC-online' en dan naar 'Werk en inkomen'.